Bakma Akdinde Muvazaa İspatı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 7. Hukuk Dairesi	17.10.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/2512	2025/4389	TBK 611, TBK 614, TBK 19

ÖZET

Vefattan üç ay önce ölünceye kadar bakma akdiyle devredilen taşınmaz nedeniyle açılan muvazaa davasında Daire; tanıklarda kırgınlık bulunmaması, devredilen değerin bakım borcuna aşırı nispetsiz olmaması ve mal kaçırma amacına dair somut delil bulunmaması nedeniyle kararı bozmuştur.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/bakma-akdinde-muvazaa-ispati-2025-4389/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

7. Hukuk Dairesi 2025/2512 E. , 2025/4389 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/3363 E., 2025/556 K.

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 3. Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2023/620 E., 2024/705 K.

Bölge Adliye Mahkemesince verilen karar davalı vekili tarafından duruşma talepli temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne, duruşma isteminin değerden reddine karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; tarafların murisi 02.06.2017 tarihinde vefat eden ...'in ... ili, ... ilçesi, ... Mahallesi, 29 80... parselde kayıtlı (1) No.lu bağımsız bölümü 16.03.2017 tarihinde ... . Noterliğinde yaptığı ölünceye kadar bakma akdiyle davalıya verdiğini, murisin yaşamının son 1

haftalık dönemi haricinde sağlığını koruduğunu ve hiçbir bakıma muhtaç olmaksızın kendi yaşamını idame ettirdiğini, sözleşmenin mirastan mal kaçırmak gayesiyle muvazaalı olarak yapıldığını, davaya konu taşınmazın veraset ilamındaki paylar doğrultusunda tapu kaydının iptali ile adına tescil edilmesini, şayet bu mümkün olmaz ise taşınmazın yarı değerinin davalıdan alınarak müvekkiline ödenmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; murisin ölünceye kadar aklı başında olduğunu, ayırt etme gücünü ve tasarruf ehliyetini ortadan kaldıracak herhangi bir hastalığı ve rahatsızlığı bulunmadığını, müvekkilinin 1983 yılında babasının ölümünden sonra yalnız kalan annesi ile çok yakından ilgilendiğini, müvekkiline "ölünceye kadar bakma sözleşmesi" ile temlik edilen taşınmazın mirasbırakının tek taşınmazı olmayıp bunun dışında "... Mahallesi, ... Caddesi 76/9 .../..." adresinde bir gayrimenkulünün daha olduğunu, ölünceye kadar bakma sözleşmesinden önce 2014 yılında murisin düzenlediği vasiyetname ile aynı taşınmazı yine ölünceye kadar bakıp gözetme kaydıyla müvekkiline vasiyet ettiğini belirterek davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; 16.03.2017 tarihinde ölünceye kadar bakma sözleşmesi ile murisin davaya konu taşınmazı davalıya temlik ettiği, murisin ölünceye kadar bilinen ağır bir hastalığının olmadığı, kendi evinde yaşamını sürdürdüğü, ölümünden kısa bir süre önce hastaneye yatırıldığı, ölünceye kadar bakma sözleşmesinin yapılmasından yaklaşık 3 ay sonra murisin vefat ettiği,

murisin gerek sözleşme tarihi itibari ile gerekse ölüm tarihi itibari ile dava konusu taşınmaz ile ... ili, ... ilçesi, ... Mahallesi, 54 48... parselde kayıtlı 1. kat 9 No.lu bağımsız bölüm dışında başkaca bir mal varlığının olmadığı, ... ilinde bulunan taşınmazın murisin vefatı ile mirasçılara intikal ettiği ve Ankara 6. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2017/1790 Esas sayılı dosyası ile ortaklığın giderildiği, davaya konu İstanbul ilinde bulunan taşınmazın ... ilçesi, ... Mahallesinde bulunmakta olup devir tarihi itibarıyla toplam değerinin 1.100.000,00 TL, murisin aktifinde yer alan ... ilinde bulunan taşınmazın ise devir tarihi itibarıyla toplamda 259.775,00 TL değerinde olduğu, devir tarihi itibarıyla taşınmaz değerleri nazara alındığında murisin mirasçıları arasında hak dengesini gözeten bir miras paylaşımı yapmadığı, bakım sözleşmesinin alacaklısı olan murisin yaşı, fiziki ve genel sağlık durumu, ailenin genel durumu, murisin elinde bulunan mal varlığının miktarı, temlik edilen malın murisin tüm mal varlığına oranı nazara alındığında davaya konu temlikte bakıp gözetme koşulunun değil bağış amacının üstün tutulmuş olduğu kanaatine varıldığından davanın kabulüne bağımsız bölümün davalı adına olan tapu kaydının 1/2 hissesinin iptali ile iptal edilen 1/2 hissenin davacı adına tapuya kayıt ve tesciline karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davaya konu taşınmazın değerinin murisin devir tarihi itibari ile bakım edimi ile

orantılı olmadığı, her iki taşınmazın değeri arasında beş kata yakın fark bulunduğu, mevcut delil durumuna göre murisin mal kaçırma kastı ile hareket ettiği, her iki tarafın tanık beyanlarına göre murisin ahlaki görevi aşar bakımını gerektirir fiziki veya sağlık yönünden bir sorun olmadığı, Adli Tıp Kurumu raporuna göre murisin işlem tarihi itibari ile ehil olduğu anlaşıldığından davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde özetle; ölünceye kadar bakma akdine konu taşınmazın devir tarihi itibarıyla değerinin murisin diğer mal varlığına oranla makul sınır içerisinde olduğunu ve muris tarafından mirasçılar arasında hak dengesinin gözetildiğini, müvekkilinin mesleği, ekonomik durumu ve eğitimi gözetildiğinde muvazaalı bir anlaşma yaparak mal kaçırmaya ihtiyacı olmadığını, muris ile davacı arasında husumet bulunmaması nedeniyle murisin davacıdan mal kaçırmak için nedeni bulunmadığını, mirasbırakanın her zaman yakınında bulunan, çağırdığında hemen koşan, sıklıkla birlikte olduğu, her türlü sorunuyla ilgilenen davalı kızını daha iyi bakacağı düşüncesiyle ve minnet duygusuyla samimi olarak tercih etmiş olmasının en doğal hakkı olduğunu, sözleşmenin imzalandığı tarihte murisin akıl sağlığı yerinde olup hukuki işlem ehliyetinin bulunduğunu, Yargıtayın yerleşik kararlarında da vurgulandığı üzere sözleşmenin düzenlendiği tarihte bakım alacaklısının özel bakım gereksinimi içerisinde bulunmasının zorunlu olmadığını, davanın kabulüne ilişkin gerekçeli kararda yeterli ve geçerli bir gerekçe bulunmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, ehliyetsizlik ve muvazaa nedenine dayalı olarak ölünceye kadar bakma akdinin iptali ile devredilen taşınmazın miras payı oranında tapu iptali ve tescili, ikinci kademede tazminat istemine ilişkindir.

1. Ölünceye kadar bakım sözleşmeleri taraflara hak ve borçlar yükleyen sözleşmelerden olup bakım borcuna karşılık bir taşınmazın devri kararlaştırıldığında, bakım alacaklısının ölümünden sonra onun mirasçıları mülkiyeti geçirme borcu ile yükümlüdürler. Bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde sözleşmeye dayanılarak tapu iptali ve tescil istemi ile dava açılabilir.

2. Bakım borçlusunun bakıp gözetme yükümlülüğü aksi kararlaştırılmadığı sürece, bakım alacaklısını ailesi içerisine alıp konut temini, besleme-giydirme, hastalığında tedavi, manevi yönden de her türlü yardım ve desteği sağlama gibi ödevleri kapsar. Bu görevlerin yerine getirilmesi halinde ölünceye kadar bakım sözleşmeleri taraflarına kişisel hak sağladığı için tapu iptali ve tescil davasını, bakım borçlusu ya da onun külli halefleri bakım alacaklısının mirasçılarına karşı açabilirler.

3. Kuşkusuz, ölünceye kadar bakım sözleşmesinin muvazaalı olarak yapıldığı her zaman ileri sürülebilir. Kısaca ifade etmek gerekirse muvazaa, irade ile beyan arasında kasten yaratılmış aykırılıktır. Böyle bir savunma ileri sürülmüşse, mahkemece dayanılan sözleşmedeki tarafların gerçek ve müşterek amaçlarının Türk Borçlar Kanunu'nun 19. maddesi hükmünden yararlanılarak

açıklığa kavuşturulması gerekir. Zira bu gibi durumlarda ölünceye kadar bakım sözleşmesinin ivazlı olarak (bedel karşılığı) değil de bağış amaçlı veya mirasçıların bazılarından mal kaçırmak amacı ile yapıldığı kabul edilmelidir.

4. Ölünceye kadar bakım sözleşmelerinde, bakım alacaklısı ile bakım borçlusu arasında diğer mirasçılardan mal kaçırma iradesinin bir ispat yolu da sözleşme gereği tarafların yüklendiği edimler arasındaki nispetsizliktir. Muris gerekmediği halde tüm mal varlığını ya da mal varlığının büyük bir kısmını ölünceye kadar bakım sözleşmesi gereği devretmiş ise diğer delillerle birlikte değerlendirilmek suretiyle bu husus, muvazaalı işlemin göstergesi kabul edilebilir. Öte yandan, muris mal varlığının tamamını veya önemli bir kısmını sözleşme gereği devretmiş ve yahut devir taahhüdünde bulunmuş olup da bu miktar taşınmazın, ölünceye kadar bakım akdinin karşılığı olduğu hayatın olağan deneyimleriyle anlaşılabiliyor ise salt mal varlığının tamamının devri muvazaa olarak nitelendirilemez.

Ölünceye kadar bakım sözleşmesinin mirasçılardan mal kaçırmak amacıyla yapılması mümkün ise de bu hususun hukuken ve yeterli delillerle ispatlanması gerekmektedir. Somut olayda muris (bakım alacaklısı) sağlığında davalı ile ölünceye kadar bakım sözleşmesi akdetmiş ve mal varlığından birini sözleşme edimi olarak bakım borçlusuna devretmiştir. Dosya kapsamında dinlenen tanık beyanlarından bakım alacaklısının davacı ile bir kırgınlığının bulunmadığı, sözleşme edimi ile devredilen taşınmazın değerinin bakım borcuna karşılık aşırı nispetsiz olmadığı, bakım alacaklısının diğer mirasçıdan mal kaçırmak amacına dair somut bir delil sunulmadığı anlaşıldığından ispatlanamayan davanın reddine karar verilmesi gerekirken, Mahkemece yazılı şekilde karar verilmesi isabetsiz olup bozma nedeni yapılmıştır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davalıya iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

17.10.2025 tarihinde kesin olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.